

Záverečná karta projektu

Názov projektu Evidenčné číslo projektu **APVV-17-0022**
Rímsko-kánonické vplyvy na slovenské verejné právo

Zodpovedný riešiteľ **doc. JUDr. Vojtech Vladár, PhD.**
Príjemca **Trnavská univerzita v Trnave - Právnická fakulta**

Názov pracoviska, na ktorom bol projekt riešený

Trnavská univerzita v Trnave, Právnická fakulta

Názov a štát zahraničného pracoviska, ktoré spolupracovalo pri riešení

-

Udelené patenty/podané patentové prihlášky, vynálezy alebo úžitkové vzory, ktoré sú výsledkami projektu

-

Najvýznamnejšie publikácie (knihy, články, prednášky, správy a pod.) zhrňujúce výsledky projektu – uveďte aj publikácie prijaté do tlače

1.06 Vedecká práca v recenzovanom vedeckom časopise v SR

SLOVÁK, I.: Zásada nemo tenetur se ipsum accusare a jej vplyv na dokazovanie drogovej trestnej činnosti. In Acta facultatis iuridicae Universitatis Comenianae. Roč. 40 (2021), č. 1, s. 191–204. – ISSN 1336-6912. – 0,86 AH.

1.07 Vedecké práce v recenzovaných vedeckých časopisoch v zahraničí

VLADÁR, V.: Vymáhanie kánonickoprávneho zákazu úrokov v stredoveku a ranom novoveku. In Studia theologica. Roč. 21 (2019), č. 2, s. 43–74. – ISSN 1212-8570. – SCOPUS, WEB OF SCIENCE. – 2,67 AH;

VLADÁR, V.: Vplyvy usus forensis Rotae Romanae na sekulárne súdnictvo v ranom novoveku. In Všeprd. Roč. 100 (2019). – ISSN 1801-3678. Dostupné na:

https://www.vseprd.cz/clanek/vplyvy-usus-forensis-rotae-romanae-na-sekularne-sudnictvo-v-ranom-novoveku_d5d5c492-4d32-40ef-8cc0-fd9b3c577348 – 2,40 AH;

SZABOVÁ, E./DESET, M.: The Protection of the Confessional Secret in Canon Law and in the Criminal Law of the Slovak Republic. In TeKa Komisji Prawniczej. Polska Akademia Nauk Oddział w Lublinie. Vol. 13 (2020), No. 1, s. 91 – 100. – ISSN 1899-7694. – 0,83 AH;

MIHÁLIK, S.: Basic Principles of Substantive Criminal Law and Identificaiton of their Ideological Basis in Roman Law and Canon Law. In TeKa Komisji Prawniczej PAN Oddział w Lublinie. Vol. 14 (2021), No. 2, s. 327–337. – ISSN 1899-7694. – 0,86 AH;

VLADÁR, V.: Zásada ne crimina remaneant impunita v platnom kánonickom práve. In Všeprd. Vol. 102 (2021). 17 s. – ISSN 1801-3678. Dostupné na:

https://www.vseprd.cz/clanek/zasada-ne-crimina-remaneant-impunita-v-platnom-kanonickom-prave_b71394e6-b1fb-4c4c-a1f4-9dc11fc0c396. – 1,46 AH;

MACH, P./SLOVÁK, I.: Krádež ukradnutej veci od zlodēja v rímskom práve a slovenskom trestnom práve. In Právnik (v tlači). – 0,84 AH.

1.08 Vedecké práce publikované v nerecenzovaných odborných časopisoch a zborníkoch v SR

MASLEN, M.: Právoplatnosť správnych rozhodnutí a trestanie v oblasti verejného práva – právna istota vs. legalita (vplyv rímskeho práva na súčasný inštitút právoplatnosti správnych rozhodnutí). In VAČOK, J./HAVELKOVÁ, M./DŽAČKOVÁ, M. (eds.): Bratislavské rozpravy o správnom práve 2018. Právoplatnosť správnych rozhodnutí – právna istota vs. legalita.

Zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie konanej dňa 26. októbra 2018 na pôde Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Bratislava : Univerzita Komenského, Právnická fakulta, 2018, s. 114 – 129. – ISBN 978-80-7160-486-0. Dostupné na:

<https://www.flaw.uniba.sk/zborniky/> – 1,78 AH;

NEMEC, M.: Princípy trestného kánonického práva a ich prínos pre koncepciu sekulárneho trestného práva. In Zborník z V. ročníka medzinárodnej vedeckej konferencie

Banskobystrické zámocké dni práva. Sekcia dejín štátu a práva a teórie štátu a práva „Právno-teoretické a historické konotácie inštitútov práva v súčasnosti“. Banská Bystrica : Belianum, 2020, s. 186 – 196. – ISBN 978-80-557-1701-2. – 0,85 AH;

VLADÁR, V.: Dôležitosť dekretácie Ut fame pápeža Inocenta III. pre rozvoj trestného práva. In Právne rozpravy on-screen II. Zborník z online vedeckej konferencie konanej dňa 13. 11. 2020 na Právnickej fakulte Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Banská Bystrica : Belianum, 2020, s. 129 – 154. – ISBN 978-80-557-1864-4. – 2,05 AH;

MIHÁLIK, S.: Odkaz rímskeho práva a kánonického práva pre kreovanie základných zásad trestného práva hmotného. In Zborník príspevkov z online medzinárodnej vedeckej konferencie doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov Mlňníky práva v stredoeurópskom priestore 2021. Bratislava : Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2021, s. 327 – 334. – ISBN 978-80-7160-618-5. – 0,91 AH.

1.09 Vedecké práce v nerecenzovaných odborných časopisoch a zborníkoch v zahraničí

MACH, P.: Ne bis in idem – aktuálne variácie starej zásady. In VLADÁR, V. (ed.): Verejné právo na Slovensku a v Európe – aktuálne problémy a rímsko-kánonické súvislosti. Zborník z medzinárodnej vedeckej interdisciplinárnej konferencie uskutočnenej 27. septembra 2019 na Právnickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave. Praha : Leges, 2019, s. 157 – 164. – ISBN 978-80-7502-424-4. – 0,47 AH;

NEMEC, M.: Trest smrti v doktríne Katolíckej cirkvi. In VLADÁR, V. (ed.): Rímsko-kánonické východiská slovenského a európskeho verejného práva. Zborník z konferencie Katedry rímskeho a cirkevného práva uskutočnenej 25. septembra 2020 na Právnickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave v rámci medzinárodného vedeckého kongresu Trnavské právnické dni. Praha : Leges, 2020, s. 225 – 239. – ISBN 978-80-7502-481-7. – 1,08 AH;

SZABOVÁ, E./DESET, M.: Vplyv rímskeho práva a niektorých starovekých právnych systémov na vývoj trestného práva Slovenskej republiky, so zameraním na trestnoprávnu ochranu života. In VLADÁR, V. (ed.): Rímsko-kánonické východiská slovenského a európskeho verejného práva. Zborník z konferencie Katedry rímskeho a cirkevného práva uskutočnenej 25. septembra 2020 na Právnickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave v rámci medzinárodného vedeckého kongresu Trnavské právnické dni. Praha : Leges, 2020, s. 121 – 136. – ISBN 978-80-7502-481-7. – 1,04 AH.

1.11 Vedecké monografie v zahraničí

MASLEN, M.: Rímskoprávne vplyvy na súčasnú právnu úpravu vôd. Praha : Leges, 2019. – ISBN 978-80-7502-419-0. – 10,04 AH;

VLADÁR, V.: Prísahy v rímsko-kánonickom a platnom slovenskom verejnom práve. Praha : Leges, 2021. – ISBN 978-80-7502-587-6. – 9,98 AH;

GREGOR, M./NEMEC, M./VLADÁR, V.: Rímsko-kánonické základy a riešenia problémov slovenského verejného práva. Praha : Leges, 2022 (v tlači). – 10,32 AH.

Uplatnenie výsledkov projektu

- legislatívna prax - dôležité výsledky riešenia projektu obsahujúce podnety k skvalitneniu slovenského verejného práva boli vo forme osobitného legislatívneho návrhu predložené Ministerstvu kultúry Slovenskej republiky, Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky a Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky;

- akademická sféra - riešenie projektu a prezentovanie čiastkových či konečných výsledkov projektu na vedeckých podujatiach viedlo k viacerým novým podnetom pre akademikov,

nachádzajúcich poväčšine riešenia problémov súčasného práva v právnej úprave okolitých štátov, orientujúc sa len ojedinele na inšpirovanie sa historickým právom alebo priamo časom overeným rímsko-kánonickým právom;

- pedagogická prax - výsledky riešenia projektu sa využívajú aj v pedagogickej činnosti (najmä pri výučbe rímskeho práva a kánonického práva), s cieľom poukázať na základy súčasného práva a stále viditeľnú a aktuálnu stopu klasických právnych systémov v ňom.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v slovenskom jazyku (max. 20 riadkov)

Podstatou vedeckého projektu bolo skúmanie vzájomných vzťahov medzi rímskym právom a kánonickým právom na jednej strane a verejným právom platným na území Slovenskej republiky na strane druhej, s cieľom napomôcť k skvalitneniu slovenského práva na podklade práva rímsko-kánonického. Jednotlivé (nielen európske) národné práva totiž odjakživa nachádzali v klasických právnych systémoch použiteľné koncepty, princípy, normy a prepracovanú právnickú terminológiu, ktoré predznamovali ich ďalší vývoj determinujúcim spôsobom. Riešitelia projektu zamerali, v súlade s plánom, svoje vedecko-výskumné aktivity na nachádzanie zjavných či potenciálnych paralel medzi uvedenými právnymi systémami, orientujúc svoju pozornosť na oblasť trestného a správneho práva, neopomínajúc však ani dôležité súvislosti s ústavnoprávnym vývojom jednotlivých krajín. Postupne pritom overovali stanovené hypotézy, úspešne plniac stanovené vedecké ciele, spočívajúce predovšetkým v preskúmaní teoretických poznatkov o verejnom práve platnom v Slovenskej republike a okolitých krajinách z hľadiska potenciálnych rímsko-kánonických reflexií, obohatení teoretickej verejnoprávnej diskusie o historickoprávny rozmer (zohľadňujúc predovšetkým historickú pôsobnosť *ius commune*), analýze vybraných inštitútov, noriem či princípov platného verejného práva so základmi v rímsko-kánonickom práve, syntéze získaných poznatkov a ich propagovaní v odbornej i laickej komunite (predovšetkým prostredníctvom zverejňovania najdôležitejších z nich na webovom sídle Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave, ale tiež v odbornej komunikácii s predstaviteľmi Ministerstva kultúry Slovenskej republiky). Riešitelia neopomenuli ani sledovanie a plnenie stanovených legislatívnych cieľov, z nich najmä predkladanie návrhov *de lege ferenda*, a to či už z oblasti hmotného, ako aj procesného práva. Zatiaľ čo hmotnoprávne invencie nachádzali predovšetkým pri skúmaní konkrétnych rímsko-kánonických právnych prameňov, procesnoprávne základy v premisách slávneho rímsko-kánonického procesu, ktorý vznikol rozsiahlym používaním rímskeho práva cirkevnými súdmi a predstavoval výsledok syntézy rímskoprávných (čiastočne i germánskoprávných) a kánonickoprávnych prvkov. Samotné výstupy projektu potvrdili správny predpoklad riešiteľov, že normy historického rímsko-kánonického, respektíve platného kánonického práva sú reálne schopné napomôcť k riešeniu viacerých problémov súčasného verejného práva. Zároveň sa im podarilo potvrdiť pôvodnú ideu, že rímske právo, považované za právny systém „*par excellence*“ súkromnoprávny, je možné použiť pri skvalitňovaní verejného práva, podobne ako kánonické právo, zastávajúce rovnaké pozície v oblasti práva verejného, je rovnako využiteľné pri zvyšovaní kvality práva súkromného. Ako zdôraznili a náležite odôvodnili vo viacerých svojich výstupoch, reálne inšpirovanie sa rímsko-kánonickým právom súčasnými zákonodarcami môže vo viacerých ohľadoch viesť k návratu k samotným koreňom európskej právnej kultúry.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v anglickom jazyku (max. 20 riadkov)

The essence of the project consisted in the research activities concerning mutual relationships between Roman law and Canon law on the one hand and public law valid in the territory of Slovak Republic on the other hand, for purpose of helping to improve the Slovak law on the strength of Roman-Canon law. Individual (not only European) national legal systems were within living memory finding in the classical legal systems usable concepts, principles, rules and elaborated legal terminology that adumbrated their next development in determinative way. The researchers of the project targeted their scientific activities, in accordance with the plan, to search for obvious or potential parallels between mentioned legal systems, paying particular attention to the areas of Criminal and Administrative law, not omitting even the important connections with the Constitutional-law development of the chosen countries. For that purpose they gradually verified hypotheses,

fulfilling in such a way set scientific goals, consisting especially in investigation of theoretical knowledge on public law valid in the Slovak Republic and neighbouring countries from the potential Roman-Canon reflections point of view, in enrichment of theoretical public-law discussion for historical-legal dimension (making provision for the historical application of *ius commune*), in analysis of chosen institutions, rules or principles of valid public law with the basis in Roman-Canon law, in synthesis of gained knowledge and their publicizing for expert and lay community (especially by means of publishing the most significant ones on the web pages of the Faculty of Law of the Trnava University in Trnava and in expert interaction with the representatives of the Ministry of Culture of the Slovak Republic). The researchers did not neglect even to follow and fulfil the set legislative goals, especially by means of submitting the proposals *de lege ferenda*, namely in the area of substantive or procedural law. Whereas the substantive-law inventions were found especially while investigating the concrete sources of Roman-Canon law, procedural-law basis were available mainly in the premises of famous Roman-Canonical procedure that originated in the extensive using of Roman law by the Church courts and represented the result of synthesis of Roman-law (partially even Germanic-law) and Canon-law elements. The outputs from the project confirmed the correct presumption of the researchers that rules of historical Roman-Canon, respectively valid Canon law are able to help to solve out several problems of contemporary public law. They at the same time managed to confirm the original idea that Roman law, considered to be the "par excellence" private-law legal system may be used to improve the public law, similarly as Canon law, maintaining the equal status in the area of public law, is in the same way usable to increase the quality of private law. As emphasized and reasoned properly in several outputs, the real inspiring of contemporary lawgivers by Roman-Canon law may in several aspects lead to the return to the original roots of the European legal culture itself.